

Handläggare
Ida Hagerum
Telefon: 08-5080 3373

Till
Järva stadsdelsnämnd

Heltid som norm

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2023/1139

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Järva stadsdelsförvaltning har från Kommunstyrelsen tagit emot remiss om *Heltid som norm*.

Kompetensförsörjningen till välfärden är en av de viktigaste frågorna för kommuner och regioner. Ett viktigt led i det arbetet är goda anställningsvillkor som innefattar att heltid är norm. Stadsledningskontoret anser därför att alla verksamheter bör uppmanas att erbjuda deltidsanställda heltid, och vid behov av nyrekrytering ska tjänster erbjudas dem som i dag arbetar heltid. För att ytterligare öka takten i att göra heltid som norm föreslås att inga deltidsanställningar ska kunna göras från och med juli 2024. I förslaget ingår att alla lediga tjänster ska som norm annonseras som heltidstjänster. En ökning av andelen tillsvidareanställda på heltid ger ett betydande tillskott i verksamheten både vad gäller kvalitet och kontinuitet. Stadsledningskontoret bedömer att förslaget får ekonomiska konsekvenser på kort sikt och att det, om inget annat beslutas, ska hanteras inom befintlig ram.

Järva stadsdelsförvaltning har berett ärendet och ser positivt på förslaget om Heltid som norm men konstaterar att det finns utmaningar för att uppnå detta beroende dels av verksamheternas geografiska spridning inom stadsdelsområdet, dels av verksamheternas differentierade uppdrag och beskaffenhet.

Järva stadsdelsförvaltning
HR

Elinsborgsbacken 3
Box 4066
163 04 Spånga
Växel 08 508 01 000
Fax
jarva@stockholm.se

Bakgrund

Kommunfullmäktige lyfter fram i budgeten 2023 att staden ska öka takten i att göra heltid som norm och att kommunstyrelsen har i uppdrag att strategiskt driva på för att minst 90 procent av de

anställda ska ha en tillsvidareanställning som omfattar heltid. Utifrån det har stadsledningskontoret berett förslag om hur detta ska implementeras i stadens verksamheter. Förslaget har remitterats till samtliga nämnder och bolag i Stockholm stad och till flertalet arbetstagarorganisationer.

Ärendet

Stadsledningskontoret konstaterar att omfattningen av deltidsarbete i staden varierar. För staden som helhet har cirka 91 procent av medarbetarna tillsvidareanställning på heltid, men det skiljer sig åt mellan verksamhetsområdena.

Visstidsanställning och deltid är vanligast förekommande i verksamheter som är bemannade dygnet runt. Det stora antalet visstidsanställda och deltidsanställda finns inom äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning och då främst inom yrkena undersköterska och vårdbiträde inom äldreomsorg (hemtjänst och boenden) samt vårdare, stödassistent och stödbiträde inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (boenden).

Ett visst mått av vikarier behövs i verksamheten för att ersätta medarbetare som till exempel är föräldralediga, sjuka eller studielediga. Att fler inom välfärdsyrken arbetar heltid innebär att den kompetens som redan finns tas tillvara på ett bättre sätt. Om en större andel av de anställda arbetar heltid, behöver inte lika många nya medarbetare rekryteras. När fler arbetar heltid skapas bättre förutsättningar för kontinuitet och kvalitet i verksamheten.

Staden har tillsammans med SKR och kommunal bedrivit ett utvecklingsarbete, benämnt Heltidsresan, för att göra heltidsarbete till norm inom kvinnodominerande verksamheter.

Heltidsresans övergripande målsättningar är att;

- nya medarbetare anställs på heltid och ska arbeta heltid
- deltidsanställda ska erbjudas en heltidsanställning och deltidsanställda ska motiveras att arbeta heltid
- heltidsanställda som arbetar deltid ska arbeta heltid.

Staden har arbetat med Heltidsresan ända sedan utvecklingsavtalet tecknades 2016 men stadsledningskontoret kan konstatera att det inte skett så stora framsteg som önskats. Deltidsanställningarna minskar något varje år, men inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionsnedsatta är staden långt ifrån målet om att 90 procent ska arbeta heltid.

Stadsledningskontoret konstaterar därför att för att anpassa stadens verksamheter till heltidsnormen kommer det att krävas förändrade

arbetsätt och en annan syn på flexibilitet och breddning gällande var medarbetaren utför sitt arbete. Det kommer också att krävas schemaändringar, vilket är nödvändigt även med anledning av de förändringar i Allmänna bestämmelser (AB) som trädde i kraft den 1 oktober 2023 gällande dygnsvila, vilket även påverkar dem som redan idag arbetar heltid.

Som ett led i att säkra kompetensförsörjning till välfärdsverksamheterna, vara en förebild som arbetsgivare och för att öka takten i att göra heltid till norm föreslår stadsledningskontoret därför att inga deltidsanställningar bör göras från och med 1 juli 2024. Alla lediga tjänster ska som norm annonseras som heltidstjänster. Undantag från normen kan beviljas av förvaltningschef om särskilda skäl föreligger. Innan annonsering sker ska i första hand de som idag har deltid erbjudas utökad sysselsättningsgrad. Den som inte kan arbeta heltid (t ex vid medicinskt hinder, eller den som har partiell sjukersättning) måste få den tjänstgöringsgrad som erfordras. Detta gäller också för personer i arbetsmarknadsåtgärder eller som omfattas av BEA (OSA-anställningar) eller har lönebidrag beviljat.

Stadsledningskontoret bedömer att införande av heltid som norm får ekonomiska konsekvenser på kort sikt och att det, om inte annat beslutas, ska hanteras inom befintlig ram. Viss överkapacitet uppstår när ändringarna genomförs, som delvis kan uppvägas av mindre behov av vikarier. Fler heltider innebär på totalen möjlighet till anpassning av antal medarbetare vilket måste hanteras genom naturliga avgångar eller uppsägningar på grund av arbetsbrist.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att viss oro alltid uppstår i verksamheter vid förändringar, oavsett om de är positiva eller negativa vilket måste hanteras. Exempelvis riskerar rörligheten att blir större och sjukfrånvaron att öka. Det blir därför särskilt viktigt att kontinuerligt informera och föra dialog med medarbetare samt sätta in adekvat stöd i förändringsarbetet. Stadsledningskontoret konstaterar ytterligare att det är viktigt att staden fortsatt följer utvecklingen genom bland annat nyckeltal.

Utifrån ovanstående resonemang föreslår stadsledningskontoret kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta följande:

1. Alla som i dag arbetar deltid ska erbjudas heltid så snart möjlighet finns
2. Vid behov av nyrekrytering ska tjänster erbjudas dem som i dag arbetar deltid
3. Alla tjänster som utannonseras ska som norm vara på heltid

4. Schemaläggning ska ses över och anpassas så att den följer såväl regelverk kring dygnsvila- som veckovila och i möjligaste mån endast bestå av heltidstjänster
5. Verksamheterna ska i samband med verksamhetsberättelsen 2024 göra en uppföljning av utfallet och vid behov i verksamhetsplanen 2025 presentera förslag på åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom HR-avdelningen i samråd med övriga avdelningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget om heltid som norm men konstaterar också att det finns utmaningar för att uppnå detta, dels verksamheternas geografiska spridning inom stadsdelsområdet, dels verksamheternas uppdrag och beskaffenhet.

Förvaltningen bedömer att verksamheterna behöver anpassas till heltidsnormen genom bland annat förändrade arbetsätt, ökad flexibilitet och breddning av arbetsplatsbegreppet och medföljande arbetsskyldighet. Förvaltningen ser att en översyn och analys av verksamheternas behov och möjligheter inom arbetsledningsrättens ramar behövs, men att ökad flexibilitet och breddning enligt ovan i förlängningen bedöms kunna stärka medarbetarnas kompetensutveckling och arbetsplatsernas attraktivitet.

Förvaltningen vill dock tillägga att vissa verksamheter med större geografisk spridning, kan få svårigheter att tillämpa detta på ett tidseffektivt sätt. Förvaltningen ser även att en översyn av arbetsuppgifter kan behövas inom framförallt dygnet-runt-verksamheter, för att vid behov kunna omprioritera arbetsuppgifter i syfte att utjämna arbetsbelastning och utöka möjlighet för en jämnare bemanning under dygnet.

Förvaltningen ser att en översyn av schemaläggningen kommer att behövas för att möjliggöra schema utifrån heltidstjänster. Här ser förvaltningen en fördel med en centralt samordnad, stödjande kompetens.

Förvaltningen ser positivt på att deltidsanställningar inte görs från den 1 juli 2024 och framåt, utan att alla lediga tjänster som norm annonseras som heltidstjänster. Innan annonsering säkerställs att ofrivilligt deltidsanställda ges möjlighet till utökad sysselsättningsgrad. Förvaltningen ser dock vikten av att, för de

medarbetare som av personliga skäl önskar kvarstå i deltidsanställning, kunna tillgodose detta. Av detta skäl ser förvaltningen ett behov av att i redovisningen om andel deltidsanställda få möjlighet att ange hur stor andel av dessa som är ofrivilligt deltidsanställda.

En utmaning att uppnå heltid som norm finns även i verksamheter med avgränsade öppettider utifrån medborgarnas efterfrågan och behov, så som exempelvis fritidsgårdar. Dessa verksamheter har därför begränsade möjligheter att erbjuda samtliga deltidsanställda heltidsanställning inom ramen för den specifika verksamheten.

Förvaltningen ser positivt på att anställning på deltid kan ske undantagsvis, enligt särskilt beslut av förvaltningschef. Detta då vissa befattningar, exempelvis teknisk kompetens eller kompetens inom kulturområdet av strategiska skäl behöver attraheras redan under studietiden och då med fördel kunna erbjudas deltidsanställning parallellt med studierna.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Ida Hagerum
Tf. avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss – Heltid som norm

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2024-03-04
Ida Hagerum, Avdelningschef	2024-03-04